

Guidelines For Academic Administration of Opportunity Expansion Schools Under the Office of Saraburi Primary Educational Service Area

Suttinee Keawrukyot

Master of Education, Educational Administration Program

Thepsatri Rajabhat University

Sunchai Chucheeep and Phatsayakron Laosawatdikul

Lecturer of Education Faculty, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: Suttinee.ke@ku.th

Received: February 1, 2022 **Revised:** February 28, 2022 **Accepted:** March 15, 2022

Abstract

The research aims to study the current situation and desirable conditions to do need analysis, in order to give suggestions and propose guidelines for the academic administration that are coherent with the needs and context of the opportunity expansion schools under the Saraburi Primary Educational Service Area Office. The samples were 292 school administrators and teachers that were obtained by a random stratification sampling. Research tools were questionnaires with the confidence value of 0.978, and 0.968, and a semi-structured interview. Quantitative data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and Required Index Value (PNI modified). The interview data were analyzed by a content analysis and were presented in descriptive writing. The results revealed that the current and desirable conditions of the schools' academic administration as a whole were at a high level and the highest level, respectively. Data from need analysis showed the top four needs that were: 1) academic planning; 2) strategies to strengthen the community's academic performance; 3) coordination in academic development with other educational institutes and other organizations and 4) developing or taking action on giving crucial opinions on the local curricular development. Moreover, there are suggestions on the guidelines for the academic administration in opportunity expanding schools from the experts that were suitable to the context of the schools that could be used in real practice.

Keywords: Academic Administration, Educational Expansion Schools Under the Office of Saraburi Primary Educational Service Area

แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

ศุทธินี แก้วรักษ์

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สรชัย ชูชีพ และ ภัสกร เลาสวัสดิกุล

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: suttinee.ke@ku.th

ได้รับบทความ: 1 กุมภาพันธ์ 2565 ปรับปรุงแก้ไข: 28 กุมภาพันธ์ 2565 ตอรับตีพิมพ์: 15 มีนาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เพื่อเสนอแนะและพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ตรงกับความต้องการและความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี จำนวน 292 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่น 0.978, 0.968 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) มีการวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้การเขียนบรรยาย ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมากที่สุดตามลำดับ ลำดับความต้องการจำเป็น 4 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 2) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 3) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ 4) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ทั้งยังมีผลการเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีจากผู้ทรงคุณวุฒิและมีความเชี่ยวชาญอย่างเหมาะสมและสามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสระบุรี

บทนำ

ในปีพุทธศักราช 2563 ประเทศไทยได้มีประกาศใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2561 – พุทธศักราช 2580 ถือเป็นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยในครั้งปัจจุบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 และถือเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ เพื่อปฏิรูปและพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยแผนแม่บทฯ นี้จะแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 4 ช่วง ช่วงละ 5 ปี ถือเป็นการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบประชารัฐภายใต้วิสัยทัศน์ คือ กระทรวงศึกษาธิการวางระบบเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรมมีงานทำ มีอาชีพและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563, หน้า 5) โดยจะเห็นได้ว่าในแผนยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ข้อที่ปรากฏอยู่ในยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2561 – 2580 ทำให้ผู้วิจัยเห็นภาพของการปฏิรูปการศึกษาล่าสุดนี้ว่าเป็นการวางแผนดำเนินการด้านการศึกษาที่ทันสมัยสอดคล้องกับการพัฒนาในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างมาก ทว่าความสำเร็จของยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ข้อนี้ คือ การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปรับใช้ในโรงเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ บริหารงานทั้งงานวิชาการ งานงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป

ฉะนั้นงานในสถานศึกษาที่เป็นงานหลักทั้ง 4 ฝ่ายจะต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผน ดังจะเห็นในคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 2) พบว่าในแต่ละสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก เนื่องจากเป็นการพัฒนาคุณภาพและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ทั้งยังพบว่าเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ ที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับมอบหมายในปัจจุบันตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พุทธศักราช 2550 ระเบียบ และคำสั่งต่าง ๆ สถานศึกษานั้นจากการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมของผู้วิจัยปรากฏว่ายังคงพบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารวิชาการ เนื่องจากมีปัญหาด้านการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งประเด็นนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของครูในโรงเรียน เมื่อทุกโรงเรียนต้องจัดทำหลักสูตรของตนเองทำให้เกิดการคัดลอกระหว่างโรงเรียนเกิดขึ้นและยังขาดการพัฒนา/จัดหลักสูตรเฉพาะทางที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมผู้เรียนที่มีความเป็นเลิศให้เทียบเคียงระดับนานาชาติ รวมถึงปัญหาด้านการบริหารและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว ปัญหาด้านมาตรฐานและคุณภาพการจัดการศึกษา ปัญหาด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นต้น

จากสภาพบริบทในปัจจุบันของการศึกษาไทยผู้วิจัยพบว่า แม้ประเทศไทยจะมีกรอบการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน ดังปรากฏในคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล ทั้ง 17 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 41) หรือแผนยุทธศาสตร์และนโยบายต่าง ๆ เพื่อปฏิรูปและพัฒนาคุณภาพการศึกษามากมาย อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงภาพรวมของการบริหารงานในระดับประเทศจะพบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นหลายประการ ดังที่งานวิจัยของ เนตรหทัย ดีเป้า (2557, หน้า

220) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนขยายโอกาส ขนาดกลางในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และพบว่าในประเทศไทย ขาดแคลนครูจำนวนมากที่ช่วยดำเนินงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดแคลนครูในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อครูมีจำนวนไม่พอเพียงต่อการจัดการเรียนการสอนย่อมส่งผลกระทบต่อ การจัดการในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสภาพและปัญหาการขาดแคลนครู โดยตรงนั้น คือ นักเรียน ในขณะที่ อุทัย ไทยกรณ์, สุขแก้ว คำสอน, และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์ (2562, หน้า 4) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีทั้งสิ้น 17 ภาระงาน พบว่าปัจจัยแห่ง ความสำเร็จคือการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ และการสร้างงาน สร้างอาชีพ ให้แก่นักเรียน นอกจากนี้ยังศึกษารูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวม อีกด้วย

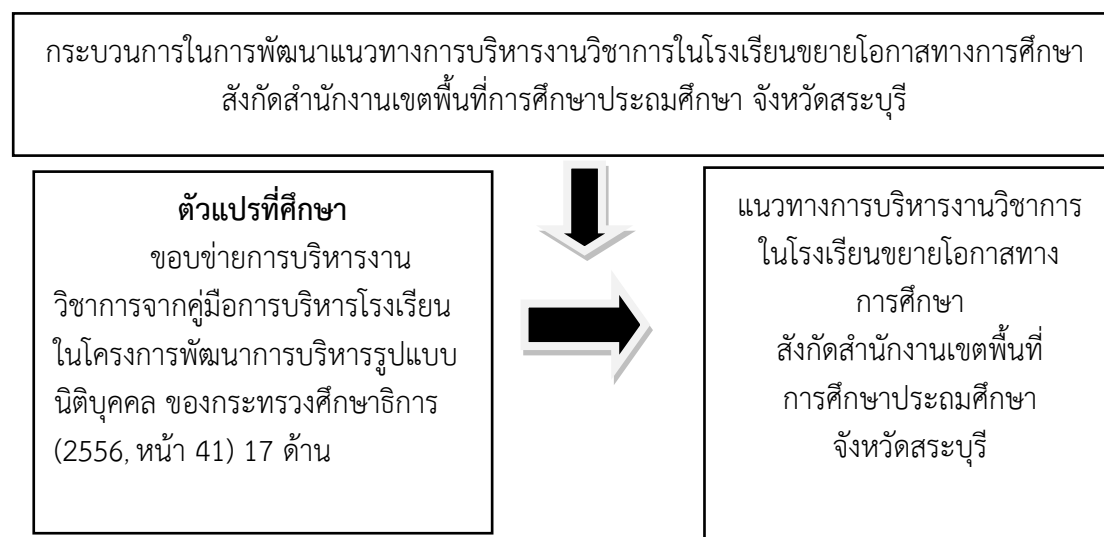
จากการศึกษาค้นคว้าจากวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการ และมีนักวิจัยหลายท่านให้ความสนใจในประเด็นนี้จึงได้มีการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ต่อเนื่องและยาวนาน นอกจากปัญหาเรื่องการบริหารงานวิชาการที่เกิดขึ้นในโรงเรียนขยายโอกาสแล้ว ยังมีปัญหาจำนวนเด็กที่ลดลงยังผลให้โรงเรียนขยายโอกาสกลายเป็นตัวเลือกสุดท้ายที่ผู้ปกครองจะส่ง บุตรหลานเข้าเรียน และจากการสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมถึงสภาพปัจจุบันของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดสระบุรีพบว่า ยังต้องการให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการอีกหลายประเด็น ซึ่งแผน พัฒนายุทธศาสตร์ชาติหรือนโยบายการปฏิรูปการศึกษายังไม่มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาในจุดนี้ อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาในจังหวัดสระบุรีขึ้น เนื่องจากยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยในประเด็นนี้ การศึกษาวิจัยนี้เพื่อให้ทราบถึง ปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และค้นคว้าแนวทางในการพัฒนา คุณภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี โดยจะส่งผลให้ภาพลักษณ์ของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษามีมาตรฐานทางการบริหารวิชาการที่ดี มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่องค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี ซึ่งการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจากคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 41) ได้ 17 ด้าน ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1 และ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 (ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี, 2564, ย่อหน้า 3) จำนวน 49 โรงเรียน ซึ่งจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 49 คน และครูจำนวน 1,025 คน รวมทั้งสิ้น 1,074 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในปีการศึกษา 2563 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973, p.272) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 โดยจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 292 คน

1.3 ผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) หลังจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เสร็จสิ้นแล้ว โดยขอความอนุเคราะห์เข้าสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น 3 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำนวน 1 คน, ผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงาน

วิชาการในหน่วยงานนั้น ๆ ผู้วิจัยจะนำสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการหลังจากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม

2.1.1 ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาก่อนนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็น

2.1.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัญหา อุปสรรค และสภาพการบริหารงานวิชาการแบบปลายเปิด

2.2 แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

2.2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

2.2.2 ตอนที่ 2 การดำเนินงานในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ

2.3 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม

2.3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ และกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและตัวแปรที่ศึกษา

2.3.2 สร้างแบบสอบถามและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงร่างแบบสอบถามของการศึกษาและตัวแปรที่ศึกษา

2.3.3 การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น และปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รอบรู้เฉพาะเรื่อง (Subject Matter Specialists) จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ครอบคลุมความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

2.3.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและมีบริบทใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient Method) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน 0.987 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ 0.968

2.3.5 นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

2.4 การสร้างแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

2.4.1 ศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ และศึกษาความต้องการจำเป็น และสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการที่ได้จากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถาม

2.4.2 สร้างคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และนำมาแก้ไข ปรับปรุงคำถามในการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะก่อนนำไปใช้จริง

2.4.3 นำแบบการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างที่ถูกต้องแล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดการสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอความร่วมมือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัด

3.2 นำหนังสือที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ 2 เห็นชอบ และแนบหนังสือที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีขออนุญาตไปยังโรงเรียนโดยตรง ส่งไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และประสานกับผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (Google Form) จำนวนทั้งสิ้น 292 คน

3.3 ขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

3.4 ส่งหนังสือขอความร่วมมือ และแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

3.5 ประสานกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์เพื่อขอนัดหมายวันและเวลาสัมภาษณ์

3.6 ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่นัดหมาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยมีกระบวนการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและพึงประสงค์จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีเกณฑ์ในการกำหนดระดับ

ขั้นที่ 2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงจัดระเบียบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและการพรรณนาเป็นความเรียงถึงการเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50	หมายถึง	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสามารถแบ่งผลการศึกษาเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 29.07) เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.02) 2) ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.01) และ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.00) สภาพปัจจุบันรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.01) 2) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น, ด้านการวางแผนงานวิชาการ, ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.02) และ 3) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ, ด้านด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.01) และสภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 18.62) เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.03) 2) ด้านการคัดเลือกแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.00) 3) ด้านการแนะแนว และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.03) สภาพที่พึงประสงค์รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ 1) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.01) และ 2) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.00) และ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.03)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีโดยรวมและรายด้าน ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	4.095	4.855	0.1856	4
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.101	4.884	0.1909	1
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.165	4.896	0.1755	17
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.131	4.880	0.1813	12
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.141	4.878	0.1780	15
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.152	4.886	0.1768	16
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.098	4.853	0.1842	7
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.111	4.863	0.1829	9
9. การนิเทศการศึกษา	4.127	4.889	0.1846	6
10. การแนะแนว	4.135	4.893	0.1833	8
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.140	4.893	0.1819	11
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.098	4.870	0.1884	2
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.098	4.869	0.1881	3
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.103	4.861	0.1847	5
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.124	4.878	0.1828	10

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีโดยรวมและรายด้าน (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	$PNI_{modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.152	4.899	0.1799	14
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.144	4.895	0.1812	13

จากตารางพบว่าลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี 4 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ($PNI_{modified} = 0.1909$) 2) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($PNI_{modified} = 0.1884$) 3) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($PNI_{modified} = 0.1881$) และ 4) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($PNI_{modified} = 0.1856$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยใช้ข้อคำถามหลังจากการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีมีการเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยข้อสรุปที่ได้จากการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาหาความรู้อย่างทันเหตุการณ์ เพราะการเปลี่ยนผ่านโครงสร้างการบริหารงานของรัฐบาลในปัจจุบันส่งผลให้นโยบาย ยุทธศาสตร์ และจุดเน้นต่าง ๆ ของการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่เป็นปัจจุบัน และต้องมีการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติในขั้นตอนการวางแผนงานวิชาการนี้ให้ตรงกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่เปิดขึ้นเพื่อให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กในพื้นที่ห่างไกลโรงเรียนในอำเภอหรือในจังหวัด ดังนั้นการวางแผนงานวิชาการควรทำเพื่อเด็กกลุ่มนี้โดยเฉพาะ โดยสำรวจความมุ่งหมายของเด็กและวางแผนจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของเด็กและผู้ปกครอง ไม่นำแผนงานวิชาการสำเร็จรูปจากโรงเรียนประถมศึกษาหรือโรงเรียนมัธยมศึกษาต้นแบบประจำอำเภอหรือประจำจังหวัดมาเป็นบรรทัดฐาน แต่ควรพัฒนาแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับ

สภาพชุมชน ผู้ปกครอง และการวางแผนศึกษาต่อของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
แห่งนั้น ๆ ให้มีประสิทธิภาพ

ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนของโรงเรียนในสังกัดของท่านมีความเข้มแข็งทางวิชาการนั้น ทางโรงเรียน
ควรมีแนวปฏิบัติเพื่อการแบ่งปันสถานที่บางส่วนในโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนภายใต้
การกำกับดูแลของคณะครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้นำชุมชน เช่น ห้องสมุด สนามกีฬา
และห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น จุดประสงค์เพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาหาความรู้ ทั้งยัง
เป็นการปลูกฝังให้ชุมชนเกิดความรักโรงเรียนและร่วมกันรักษาทรัพยากรภายในโรงเรียน นอกจากนี้
โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านงานวิชาการและงานด้านอื่น ๆ ให้ชุมชน
ได้มีส่วนรับรู้ข่าวสารผ่านแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียสำหรับประชาสัมพันธ์ข่าวสารจากโรงเรียน มีการประกาศ
การประกันคุณภาพสถานศึกษาให้ชุมชนได้รับรู้ มีการบริการทางวิชาการแก่ชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง
ทางวิชาการ และมีการจัดประชุมผู้ปกครองเป็นประจำทุกภาคเรียน เป็นต้น

ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ทางโรงเรียน
ควรมีการจัดเข้าค่ายลูกเสือร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อทำความรู้จักและสร้างความสามัคคี ความสัมพันธ์
อันดีให้เกิดขึ้น หรือจัดเป็นโครงการเปิดบ้านวิชาการ (Open House) โดยมีการเชิญผู้ปกครองของนักเรียน
รวมทั้งตัวแทนครูและนักเรียนจากสถานศึกษา และองค์กรอื่นเข้าร่วมงานเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์
การดำเนินงานและความสำเร็จทางด้านงานวิชาการและงานอื่น ๆ ให้ชุมชนได้รับรู้และให้ความร่วมมือ
ในการไปร่วมงานเมื่อสถานศึกษาและองค์กรอื่นจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
และควรใช้วิธีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนางานด้านวิชาการ
ในโรงเรียน โดยการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น เช่น การจัดติว RT, NT, O-net
ร่วมกัน

ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นนั้น
ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาจะต้องมีการศึกษาบริบทของท้องถิ่นในชุมชนรอบ
โรงเรียน อำเภอ และจังหวัด ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนจึงจะสามารถดำเนินการจัดทำสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นและสามารถนำมาประยุกต์เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อนำไปประกอบ
เป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาที่ถูกต้องได้ และในการจัดการเรียนการสอนควรมีการเชิญปราชญ์ชาวบ้าน
หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของหลักสูตรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน
รวมทั้งต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก ความภาคภูมิใจ และหวงแหนสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง
เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์สิ่งนั้น ๆ หรือภูมิปัญญานั้น ๆ เอาไว้สืบไป

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์
ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมผลการศึกษา
สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการมาเป็นอันดับหนึ่ง และจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ตามกรอบแนวคิดของคู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 2) ซึ่งกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ออกเป็น 17 ด้าน และผู้วิจัยได้นำขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 17 ด้านนั้นมาใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อดำเนินงานวิจัยฉบับนี้ โดยได้พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก มีความสอดคล้องกับข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของคณะครู และผู้บริหารสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐพบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 29) และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมพบว่า มีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ นิวัฒน์ วงศ์สวัสดิ์ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3 มีสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ อภิเชษฐ์ บุญพะยอม (2559) เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 คือ โดยภาพรวมโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และในงานวิจัยของ นุชเรศ คำดีบุญ (2564) เรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีผลการประเมินความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ดังข้อมูลสนับสนุนที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาสามารถดำเนินการในปัจจุบันให้สำเร็จตามอุดมการณ์และเป้าหมายของโรงเรียนได้ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน

2. ผลการศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีพบว่า เมื่อพิจารณาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 4 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 2) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 3) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ 4) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นโดยมีรายละเอียด คือ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้ความสำคัญกับการวางแผนงานด้านวิชาการ เพราะการวางแผนถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการบริหารงานด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับทฤษฎี POSDCoRB ของ Gulick (1937) ที่เริ่มต้นทฤษฎีการบริหารด้วย P Planning หรือ การวางแผน โดยจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างของสิ่งที่ต้องทำให้สำเร็จ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ คือ การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ระหว่างชุมชน โดยสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (ราชกิจจานุเบกษา, 2545, หน้า 4) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่สำคัญของสถานศึกษา ต้องมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น คือ การดำเนินการของสถานศึกษาในการประสานความร่วมมือกับวิทยากรภายนอกด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในท้องถิ่น ได้เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างสัมพันธ์อันดี ซึ่งถือเป็นความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานวิชาการ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 41) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ คือ การอำนวยความสะดวกให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง และมุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ที่สำคัญที่สุดคือ การบริหารงานวิชาการจะมุ่งส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น คือ การดำเนินการของสถานศึกษาในการวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้ และวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญเพื่อจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาสำหรับนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม ซึ่งการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นนี้เป็นสิ่งสำคัญอีกข้อในการบริหารงานวิชาการสอดคล้องกับที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความไว้ อาทิ เกริน ช้อยเครือ (2562, หน้า 90) กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานกำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษาและแนวทางการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น โดยมีการจัดทำคู่มือบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ฉวีวรรณ อินชุกุล (2559) ได้วิจัยในหัวข้อ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 ด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ควรเลือกวิธีการในการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เหมาะสมตรงตามเป้าหมายที่กำหนด ควรสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ที่ครบครันสำหรับผู้เรียน

ชุมชนและท้องถิ่น ควรมีบทบาทในการบริหารสถานศึกษา ควรเน้นการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมกัน ทุกฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย

3. ผลการเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี สามารถอภิปรายผลรายละเอียดที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการจังหวัดสระบุรีและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ เขต 2 อย่างยาวนาน และโครงสร้างคำถามได้มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของงานวิจัย รวมทั้งสิ้น 4 ประเด็น ดังต่อไปนี้

3.1 การเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการสามารถพัฒนาได้ด้วยการส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องศึกษาธิการจังหวัด หรือเขตพื้นที่การศึกษาต้องตระหนักเรื่องการอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านขอบข่ายและการวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา ส่วนผู้บริหารต้องเฝ้ารู้เรื่องการวางแผนงานด้านวิชาการ เพื่อนำไปปรับใช้กับสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ทันสมัย และมีการติดตามผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith (2007) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในเขตเมืองเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า แผนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยโรงเรียนที่มีระบบการบริหารงานวิชาการที่ดี จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ควรจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและการจัดเวลาของกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับหลักปฏิบัติของโรงเรียน ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนของโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพวิชาและความต้องการในการสอน มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นด้านวิชาการเป็นสำคัญ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนคำนึงถึงหน้าที่หลักที่ตนเองต้องรับผิดชอบ และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง

3.2 การเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยสามารถพัฒนาและส่งเสริมได้จากการสร้างแนวปฏิบัติเพื่อแบ่งปันสถานที่บางส่วนในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาหาความรู้ ทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้ชุมชนเกิดความรักโรงเรียน และร่วมกันรักษาทรัพยากรภายในโรงเรียน ทั้งนี้สามารถนำแนวทางจากแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2563-2565 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563, หน้า 6) ข้อที่ 6 ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพราะในยุทธศาสตร์นี้มีเป้าหมายสอดคล้องกับการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการคือ การสนับสนุนให้สถานศึกษาเพิ่มคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาระบบและวิธีการคัดเลือกเพื่อการศึกษาต่อได้รับการปรับปรุงพัฒนา มีการใช้ทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีกลไกการส่งเสริมพลังทางสังคมให้เข้ามาร่วมและสนับสนุนทรัพยากรในส่วนภูมิภาคโดยรูปแบบพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

3.3 การเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น สามารถ

พัฒนาและส่งเสริมได้จากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนางานวิชาการหรืองานด้านอื่น ๆ ร่วมกับโรงเรียนต่าง ๆ หรือองค์กรอื่นที่ใกล้เคียงเพื่อทำความรู้จักและสร้างความสามัคคีความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างกัน รวมทั้งเกิดสภาพแวดล้อมในการศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อานนท์ คนขยัน, คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล, และศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิธินัน (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบที่ตนเองได้รับ ซึ่งจะช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมถึงส่งเสริมให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 การเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นสามารถพัฒนาและส่งเสริมได้จากการศึกษาบริบทของท้องถิ่นในชุมชนรอบโรงเรียน อำเภอ และจังหวัดให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนดำเนินการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีความถูกต้องมีเอกลักษณ์สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นนั้น ๆ และในการจัดการเรียนการสอนควรเชิญปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของหลักสูตรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน และสถานศึกษาต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีความรัก ความภาคภูมิใจและหวงแหนสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์สิ่งนั้น ๆ หรือภูมิปัญญานั้น ๆ เอาไว้สืบไป ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562, หน้า 416) คือ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ ทั้งยังต้องส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการดำเนินการจัดการศึกษาทุกระดับโดยดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติด้วย ซึ่งรัฐจะทำหน้าที่ในการกำกับส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และการดำเนินการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับชั้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวโดยมีความสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและในระดับพื้นที่ ดังนั้นหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และทุกภาคส่วนที่ร่วมกับรับผิดชอบในการจัดการศึกษาจึงเร่งรัด ผลักดัน ปรับสภาพ และพัฒนาการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศให้ก้าวไปสู่แถวหน้าของประเทศและในกลุ่มประเทศอาเซียนจึงเป็นการช่วยยกระดับคุณภาพของประชาชนได้เช่นเดียวกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้พบองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย คือ ทราบถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี และการเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เขตพื้นที่การศึกษาจัดประชุม วางแผน เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ใช้ในสถานศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของสถานศึกษา
2. ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรประชุม วางแผน เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ, ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ, ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
2. ผู้วิจัยควรศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี
3. ผู้วิจัยควรศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานด้านอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เช่น ด้านการบริหารงานทั่วไป, ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานงบประมาณ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบ
นิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2563). **คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**. สืบค้น พฤษภาคม 27, 2564
จาก <https://www.obec.go.th/archives/119865>.
- เกริน ช้อยเครือ. (2562). **การบริหารงานวิชาการ**. สืบค้น พฤษภาคม 29, 2564, จาก
https://sites.google.com/a/hi-supervisory5.net/npt2/bukhlakr/kerin?fbclid=IwAR2nVEw6cy_CSXkJU2XcTl6ovPfALHKZzyh9Kki7_gtySmaNmZTCSi8qCoY.
- ฉวีวรรณ อินทุภุข. (2559). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิวัฒน์ วงศ์สวัสดิ์. (2555). **การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี.
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนตรหทัย ดีเป้า. (2557). **สภาพและปัญหาการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียน
ขยายโอกาสขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2545). สืบค้น พฤษภาคม 27, 2564 จาก
<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/announce/search.jsp>.
- ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี. (2564). สืบค้น พฤษภาคม 29, 2564 จาก
<https://drive.google.com/file/d/1L0LfMPj0PeTUxanswuFOyHJ9iwXnzOWe/view>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). **แผนยุทธศาสตร์สำนักงานฯ**. สืบค้น
27 พฤษภาคม, 2564 จาก <https://web.parliament.go.th/view/9/>.
- อภิเชษฐ์ บุญพะยอม, และจิตินันท์ ดั่งสุวรรณ. (2559). **แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2**.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อานนท์ คนขยัน, คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล, และศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิสิน. (2558, มกราคม-เมษายน).
แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร.
วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, 2(1), 135-151.
- อุทัย ไทกรรณ์, สุขแก้ว คำสอน, และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์. (2562). **รูปแบบการบริหารงาน
วิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

Gulick, Luther, & Urwick Lindon, (Eds.) (1937). **Paper on the Science of Administration**. New York: Institute of Public Administration.

Smith, P.A. (2007, August). Academic Optimism and Student Achievement in Urban Elementary Schools. **Journal of Educational Administration**, 45(5), 556–568.

Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd Ed). New York.

Harper and Row. Publications. Vroom, H. V. (1967). Work and Motivation.